

Boerderijstichting Fryslân

Beleidsplan 2025 – 2028

- **Overzicht gegevens Stichting**
- **Aanleiding**
- **Inleiding en Voorwoord**
- **Missie / visie**
- **Doelstellingen**
- **Doelgroepen**
- **BsF tot heden**
 - Kernactiviteiten en Plannen 2025-2028**
 - Meerjarenplanning**
 - Financiën**
 - Stichtingsbestuur**
- **Communicatie**
- **Archieven**
- **Samenwerking**
- **Bijlage: Begroting**

Overzicht gegevens

Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam:	Boerderijstichting Fryslân
Statutaire zetel:	Gemeente Leeuwarden
Secretariaat:	p/a Felling 6 8912 CG LEEUWARDEN
Datum van oprichting:	18 september 1985
Datum van inschrijving:	18 september 1985; bijgewerkt 15 juni 2005
KvK- nummer:	41002508 SBI-code 9103 Monumentenzorg
ANBI-status:	Ja
Bankrekening:	NL67 RABO 0341 7831 02
Website:	www.boerderijstichtingfryslan.nl
Postadres, zie secretariaat	Felling 6, 8912 CG Leeuwarden
Mail:	info@boerderijstichtingfryslan.nl

Aanleiding

Het vigerende beleidsplan van de boerderijstichting Fryslân (BsF) eindigt in 2024, waarmee er een reden is om een nieuw plan te formuleren. De tweede reden is dat er -naast het continueren van de waarden in het bestaande beleid- een aantal nieuwe accenten en aanvullende doelen is. Een derde reden is het nieuwe beleidsplan – ‘Omgevingsprogramma voor Erfgoed 2025-2028’ - van de Provincie voor de komende jaren. Als laatste kan de totstandkoming van de nieuwe omgevingswet genoemd worden die een pro-actievare opstelling van erfgoedorganisaties vereist.

Inleiding en voorwoord

De oorspronkelijke functies van boerderijen zijn als een gevolg van schaalvergroting en modernisering onder druk komen te staan. Als hedendaags bedrijfsgebouw is de oorspronkelijke boerderij ongeschikt voor haar functie en loopt zij het risico overbodig te worden. Het beheer en onderhoud van deze veelal grote gebouwen is kostbaar en vanuit bedrijfsmatig oogpunt onrendabel. Dat proces is al decennialang het geval en zet door in het heden en in de nabije toekomst. Maar het behouden van deze zo fraai in het Fries landschap gelegen karakteristieke panden is van groot maatschappelijk en cultureel belang. Met name de laatste jaren is herbestemming door nieuwe functies een belangrijk

item. Sinds de oprichting van de Boerderijstichting Fryslân, bijna 40 jaar geleden in 1985, heeft zij aandacht gevraagd en gekregen voor de instandhouding van deze 'kathedralen' of 'iconen' en hun erven op ons Friese platteland.

BsF weet zich in haar werk gesterkt door de provincie Fryslân, niet alleen door een jaarlijkse subsidie.

Ook de nota erfgoed laat het belang zien; het woord boerderij wordt daarin 20x genoemd.

Voor haar werk hanteert de BsF een meerjarig beleidsplan (MJB), waarin doelen en middelen voor een aantal jaren vooruit worden vastgelegd. Dat MJB vormt weer de basis voor de jaarlijkse plannen en begroting. Het bestuur van de BsF wil zo transparant en toetsbaar mogelijk zijn in haar doen en laten. In dit document zal aandacht worden besteed aan de doelen van de stichting, aan haar werkwijze, de wijze van communiceren, de financiering, de initiatieven; meer concreet ook aan afgeronde, lopende en toekomstige projecten. Elke paragraaf wordt afgesloten met het benoemen van de concrete plannen.

De voorzitter: Henk Dijkstra

Missie / visie

De Boerderijstichting Fryslân streeft actief naar en bevordert de instandhouding van monumentale en karakteristieke boerderijen in de Provincie Fryslân.

Doelstellingen

De BsF bevordert, samen met andere stakeholders, het behoud van het Fries cultureel agrarisch erfgoed en daarmee de karakteristieke verschijningsvorm van de agrarische bouwkunst inclusief interieurs, bijgebouwen en erven op het platteland van Fryslân. Zij doet dat door onderzoeken, publiceren en informeren, motiveren, initiëren, lobbyen, verwijzen, promoten, adviseren en samenwerken.

Doelgroepen

- Overheden;
- Politiek;
- Erfgoedliefhebbers;
- Intermediairs / pers;
- Bezitters van boerderijen;
- Bestuursleden van de stichting;

- Verwante organisaties.

BsF tot heden

Het bestuur kijkt met -gepaste- tevredenheid terug op de laatste vier jaar, ondanks de Covid epidemie.

De stichting kon een groeiend aantal donateurs verwelkomen en wist geregeld de pers te halen.

Er was een lustrum ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan en dat was aanleiding tot een aantal extra activiteiten. De belangrijkste zijn de totstandkoming van twee publicaties: 'Cultureel erfgoed op it Fryske Boerehiem' en 'Boerderijen van het Amerikaanse type in Fryslân'. De auteurs zijn en waren deskundige bestuursleden. De Commissaris van de Koning nam beide 1e exemplaren in ontvangst. De realisatie ervan werd ondersteund door subsidies van enkele Friese stichtingen.

Ook in deze periode was er een prijsvraag, voor de mooiste moderne boerderij van de provincie.

Elk jaar waren er de themaexcursies en in de Covid-jaren 2020 en 2021 konden de thema-avonden enigszins aangepast toch doorgang vinden. Elk jaar gaf de stichting een nieuwsbrief op papier uit en verspreidde ze digitale nieuwsbrieven.

Verder is een educatief project samen met het Fries Landbouwmuseum (FLM) opgezet om daarin scholieren op 'strúntocht' in hun eigen dorp monumentale boerderijen te laten ontdekken.

De provincie Fryslân nam initiatief tot een inventarisatie van alle boerderijen om die daarmee digitaal raadpleegbaar vast te leggen; BsF werkte mee aan de totstandkoming dit project en zal de uitvoering mede op zich nemen.

Naast deze meer opvallende activiteiten zijn er talloze adviezen gegeven, bezoeken gebracht en vragen beantwoord.

Kernactiviteiten en Plannen 2025-2028

Voor de periode 2025-2028 wil de BsF vanuit haar doelstellingen de volgende kernactiviteiten realiseren:

- Het verder vergaren, delen en borgen van kennis over Fries cultureel agrarisch erfgoed;
- Het organiseren van lezingen en excursies;
- Het verzorgen van publicaties over of gerelateerd aan boerderijen, bijgebouwen en boerenerven;
- Het jaarlijks publiceren van 4 tot 6 digitale nieuwsbrieven en een full colour magazine van 28 tot 36 bladzijden;
- Het bieden van een overlegplatform voor eigenaren/gebruikers van het agrarisch erfgoed, overheden en instanties voor monumentenzorg;

- Het adviseren (soms met verwijfsfunctie naar andere deskundigen) van onze donateurs; bij onderhoud, restauraties en herbestemming. Desgevraagd worden ook overheden van advies gediend over zaken die ons taakveld betreffen;
- Het ondersteunen en begeleiden van onderzoekstrajecten op het terrein van cultuurhistorie, bouwdatering en archeologie;
- Het uitvoeren van inventarisaties voor het in kaart brengen van het boerderijenbestand in de provincie Fryslân;
- Het (doen) documenteren en/of vastleggen van de bestaande toestand van historisch waardevolle boerderijen die op de nominatie staan te worden gesloopt;
- Het realiseren van een beeldbank, waarin de deelverzamelingen foto's en films gecatalogiseerd en beschikbaar gemaakt zijn;
- Het deelnemen aan platforms als PMF (Platform Monumentenorganisaties Fryslân) en de landelijke koepel AEN (Agrarisch Erfgoed Nederland, onder meer contactpunt voor de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)).

Daarnaast werkt de stichting aan ad-hoc plannen, zoals een initiatief voor een tentoonstelling in 2025 van kunstwerken (veelal schilderijen) waarin uit vroegere en hedendaagse eeuwen taferelen van het boeren erf centraal staan. Gekoppeld hieraan de publicatie van een catalogus annex boek.

Meerjarenplanning

Het bestuur werkt met een meerjarenplanning en een daaruit volgend jaarprogramma c.q. activiteitenplan. Deze laatste wordt elk jaar in september vastgesteld ten behoeve van het aankomende jaar.

Elk jaar, na vaststelling van het jaarverslag, past het bestuur indien nodig de meerjarenplanning aan.

Globale jaarplanning bestuur:

Wanneer	Wat	Wie
Maart	Jaarverslag tekstueel gereed Financieel verslag gereed + check	Secretaris Penningmeester en Financiële commissie
April	Vaststellen jaarverslag financieel en tekstueel Aanpassen meerjaren programma	Bestuur Bestuur
September	Vaststellen jaarprogramma Begroting volgende jaar (uiterlijk november)	Bestuur

In september van elk jaar stelt het bestuur een jaar- en activiteitenplanning op met daarin een overzicht van geplande zaken:

- Een of meer thema-avonden;
- De excursie eventueel gekoppeld aan een thema-avond;
- Andere activiteiten en projecten;
- Publicatie(momenten).

Doelen 2025-2028: het handhaven van deze kernactiviteiten, een en ander passend binnen de mogelijkheden zowel personeel als financieel.

Financiën

In deze paragraaf is omschreven op welke manier de stichting geld werft, het vermogen van de stichting beheert, en hoe de besteding van de gelden verloopt. Getracht wordt de jaarlijkse kosten zo laag mogelijk te houden teneinde maximale netto-opbrengsten over te houden om de doelstelling van de stichting waar te maken.

De opbrengsten van BsF komen voort uit:

- Bijdragen van donateurs;
- Inkomsten uit te organiseren activiteiten;
- Giften en donaties;
- Sponsoring;
- Projectfondsenwerving;
- Subsidies;
- Schenkingen, erfstellingen en legaten.

De donateurs zijn de feitelijke dragers van de stichting. In 2023 had de stichting 245 donateurs; er is een gestage groei van ongeveer 5 per jaar, in 2023 zelfs 15 tot 20. De minimum donatie is € 20,- voor particulieren en minimaal € 50,- voor bedrijven en stichtingen. De primaire doelgroep voor de BsF is vanzelfsprekend deze donateurs; sowieso zijn voor hen de gewenste (boerderij)-bezoeken, de bijzondere bijeenkomsten en alle communicatie. Zij krijgen het magazine en de email-nieuwsbrieven. Het doel is om jaarlijks een minimale netto-groei van 5 donateurs te realiseren. Het werven van donateurs gaat met name via de activiteiten en na persuitingen.

Het beheer van de financiële middelen van de Stichting wordt gevoerd door de penningmeester. Bij de RABO-bank heeft de stichting een betaal- en een spaarrekening. Bij ASN is een legaat op een spaarrekening gezet; daarmee de mogelijkheid diverse doelbestemmingen 'geormerkt' te realiseren. BsF is door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Stichting.

Kostenoverzicht

Jaarlijks terugkerende kosten:

- Bestuurskosten (bankkosten, onkosten, drukwerk etc.);
- Thema-avonden (accommodatie, catering en gastsprekers);
Excursie(s) (deelnemers betalen een vrijwel dekkende eigen bijdrage);
- Papieren nieuwsbrief (drukkosten en porti);
- Website en websitebeheer;
- Contributies;
- Vergaderingen;
- Reis- en verblijfkosten.

Kosten projecten:

Eigen bijdragen en cofinanciering in eigen projecten zoals boekpublicaties en bezoermogelijkheden.

Deze kosten komen uit de eigen geormerkte fondsen.

Batenoverzicht

- Donaties;
- Eigen bijdragen donateurs (voor de jaarlijkse excursie);
- Subsidies vanuit overheden (Provincie Fryslân en gemeente SWF);
- Bijdragen vanuit fondsen (voor specifieke doelen);
- Boekverkopen.

Eigen vermogen

De stichting heeft uit een legaat een eigen vermogen. Dit is ondergebracht in geormerkte fondsen:

- Buffer voor tegenvallende opbrengsten (20%);
- Publicatiefonds;
- Evenementenfonds.

In de bijlage is een conceptbegroting opgenomen die niet dekkend is vanuit eigen bronnen. De stichting doet een beroep op de provinciale overheid om dit tekort te dekken.

Doelen 2025-2028: Handhaven van een verdedigbaar evenwicht tussen inkomsten en kosten. Sturen op meer donateurs levert extra inkomsten op (gemiddeld € 35 per nieuwe donateur)

Aantoonbaar presteren in het kader van de doelstelling van de provincie, op basis waarvan zij jaarlijks een subsidiebedrag betaalt. Minimaal het aantal donateurs behouden en verdere groei bewerkstelligen.

Stichtingsbestuur

Volgens de statuten bestaat het bestuur uit tenminste 5 leden. De inzet is om plm. 9 leden te hebben om daarmee de benodigde deskundigheid op directe wijze te kunnen inzetten.

Het stichtingsbestuur bestaat geheel uit vrijwilligers met bestuurlijke ervaring en bij een aantal ervan veel vakkennis op het gebied van bouwtechniek, bouwkunst, bouwhistorie en archeologie. Op zijn minst is één bestuurslid eigenaar van een monumentale boerderij. De leden van het Bestuur verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.

In het dagelijks functioneren is er een onderscheid gemaakt tussen een dagelijks bestuur en een algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit voorzitter, secretaris en penningmeester.

Er wordt ca. 6 x per jaar gezamenlijk vergaderd volgens een vast rooster, waarbij opiniëring en besluitvorming plaatsvindt op grond van voorstellen door individuele of gezamenlijke leden.

Binnen het bestuur is een taakverdeling afgesproken. Het in de praktijk besturen en de inhoud van de bestuursfuncties is beschreven in een huishoudelijk reglement en bestuursreglement met daarin specifieke functieprofielen en - omschrijvingen. Deze worden toegepast bij het werven van nieuwe bestuursleden. Ook andere bestuurszaken, zoals een rooster van aftreden zijn daarin te vinden.

Het bestuur kan een beroep doen op het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân voor het inroepen van enkele specifieke werkzaamheden, zoals het formuleren van projectvoorstellen.

Samenstelling bestuur:

Voorzitter	Henk Dijkstra
Penningmeester	Gerrit Bauke Fokkema
Secretaris	Ineke Krantz - Kret
Bestuurslid PR	Siebrand Krul
Alg. Adjunct	Jacob van der Vaart
Bestuurslid	Wiebe Hoekstra
Bestuurslid	Evert Kramer
Bestuurslid	Ate Feenstra
Bestuurslid	Goffe Jensma

Voor de stichtingsdoelen is kennis, kunde en ervaring noodzakelijk in het bestuur. Daarom hebben minimaal 4 leden deskundigheid op het gebied van monumentale boerderijen. Deze kennishouders zullen met boerderijbezoeken en de eventueel daaruit voortvloeiende advisering hun kennis op peil moeten brengen en houden. Vanzelfsprekend is het van belang dat zij ook de specifieke professionele

deskundigheden in hun netwerk hebben. Voorbeelden zijn restauratie-architecten, restauratie-aannemers, makelaars, archeologen, tuin- en landschapsarchitecten etc.

Het bestuur kan worden bijgestaan door ad hoc commissie(s) met specifieke kennis bij speciale projecten uit eerdergenoemde experts ('expertiseschil').

Het bestuur werkt volgens de richtlijnen Good Governance.

Doelen 2025-2028: het bestuur op peil houden met minimaal 5 bestuursleden met diverse inhoudelijke kennis op gebied van monumentale boerderijen. Het oprichten van een expertiseschil.

Communicatie

Om de gestelde doelen te bereiken is een sterk communicatieprofiel en zijn de juiste en toereikende middelen van essentieel belang. De BsF heeft in haar bijna 40-jarig bestaan een formule opgebouwd, waarin een aantal communicatief sterke jaarlijkse momenten zitten en zij wil deze verder uitbouwen. BsF gaat in 2025 haar communicatieplan herijken en vernieuwen met als uitvloeisel een vernieuwde website, een digitale nieuwsbrief en uitbouw van 'social media'-kanalen. De website wordt/is vernieuwd en zal de communicatie vanuit de BsF naar 'wie dan ook' vergemakkelijken en inhoudelijk versterken.

Doelen 2025-2028: Nieuwe vormen van communicatie en marketing ontwikkelen waarbij het hoofddoel is om de doelstelling nog beter over het voetlicht te brengen en meer potentieel geïnteresseerden aan de BsF te binden.

Archieven

BsF heeft de verplichting om haar archief op orde te hebben. Dat geldt zowel voor de tekst- als beeldarchieven. De bestuurlijke tekstarchieven (notulen etc.) worden bij de secretaris op e-niveau gearhiveerd. Het fysieke archief wordt zo klein mogelijk gehouden en heeft tot op dit moment een plek in het Monumentenhûs op de Emmakade te Leeuwarden. Het is noodzakelijk om hier een inventarisatie naar te doen.

De fysieke nieuwsbrieven zijn alle ook op e-niveau beschikbaar, te beheren door de webmaster.

De eigen publicaties -boeken- zijn in beheer bij een bestuurslid.

Het fotoarchief is aanwezig bij diverse bestuursleden/auteurs. Het doel is om deze in een online te gebruiken bestand onder te brengen om geraadpleegd te kunnen worden via de website.

Doel 2025-2028: een sluitend en raadpleegbaar systeem van archiefstukken. Een fotoarchief waarin het werk van de BsF in de brede zin te vinden is.

Samenwerking

BsF werkt samen met andere erfgoedstichtingen in het Monumentenplatform Fryslân. Als reactie op de nieuwe erfgoednota van de provincie en de nieuwe omgevingswet gaat BsF nauwer samenwerken om daarmee de integrale erfgoedbelangen te duiden en deze als bouwsteen voor de op te stellen omgevingsplannen in te brengen bij gemeenten en provincie Fryslân. Quote uit de nota Erfgoed van de Provincie: *‘De erfgoedzorg verbreedt steeds meer van de traditionele monumentenzorg naar het cultuurlandschap als geheel, waar het gebouwde erfgoed onderdeel van uitmaakt. Er is een sterke samenhang met landschap en groen Erfgoed. We sturen aan op onderlinge samenwerking tussen erfgoedinstellingen en vrijwilligersorganisaties. Dit doen we door de samenwerking van de organisaties binnen het Platform Fryske Monuminteorganisaasjes met de groene erfgoedorganisaties te stimuleren in onze afspraken met de instellingen. Zodat activiteiten en projecten op elkaar worden afgestemd en dit zo mogelijk tot gezamenlijke integrale erfgoedprojecten leidt.’*

Met de andere erfgoedstichtingen in Fryslân zal er voor specifieke en overlappende initiatieven samenwerking worden gezocht. Dat geldt overigens ook voor het Fries Landbouwmuseum, koepelorganisatie Agrarisch Erfgoed Nederland en de met ons vergelijkbare ‘boerderijenstichtingen’ in ons land.

Bijlage: Begroting (voorbeeld)

Baten	Bedrag	Lasten	Bedrag
Donaties	€ 5.500,--	Nieuwsbrieven c.s.	€ 5.000,--
Provinciale ondersteuning (2023)	€ 6.200,--	Excursie	€ 2.500,--
Eigen bijdragen t.b.v. excursie	€ 2.000,--	Themabijeenkomsten	€ 1.500,--
Projectsubsidies (incidenteel)	n.t.b.	Projecten	€ 2.000,--
Verkoop boeken	€ 300,--	Bestuur en administratie	€ 1.000,--
		Website	€ 750,--
		Onvoorzien	€ 1.250,--
Totaal	€ 14.000,--		€ 14.000,--